

ՊԱՏԱՌԻԿ ՄԻ Ի ԳՐՈՑ

Մ Ե Ծ Ի Վ Ա Ր Ժ Ա Պ Ե Տ Ի Ն Վ Ա Ր Դ Ա Ն Ա Յ

ՎԱՍՆ ԳԻՒՏԻ ՏԱՌԻՅ ՄԵՐՈՅ Ի ՁԵՌՆ Ս. ՄԵՍՐՈՊԱՅ

Պարտ է դիտել զի հնգեւոսսան ազգ են՝ որ դպրութիւն գիտեն. վասն զի 'ի նոյն հինգ ազգ բաժանեցան՝ յերեք որդւոցն՝ Սեմայ, Գամայ և Յաբեթի:

Որդիք Յաբեթի՝ որ դպրութիւն գիտեն՝ այս են. Հայք, Եբրեացիք, Լատի. նացիք, Սպանիացիք, Յոյնք, Մարք. վեց ազգք:

Որդիք Սեմայ՝ որ գիտեն դպրութիւն. Հրեայք, Պարսք, Գաղղէացիք, Հնդկիք, Ասորեստանեայք. հինգ ազգք:

Որդիք Գամայ՝ որ գիտեն դպրութիւն, Փիւնիկեցիք, Եգիպտացիք, Պամփիւլացիք, Փոիւգացիք. ազգ չորք: — Ընդ ամէնն հնգեւոսսան ազգ:

Բայց յուրկեաց և առ այլ ազգս, որպէս Աղուանիք և Վիրք և Խայտայիք և Բուլլարք, և այլք ևս:

Բայց յԱստուծոյ և 'ի շնորհաց նորա՝ երկու ազգ առին գիր. Հրեայք և Հայք: Եւ որ են գրերն զոր պարգեւեաց Աստուած: — Պատասխանի. այս են. վեց գիր ձայնաւոր և երեքտասան անձայն: Եւ ձայնաւորքն են այս. ա, ե, է, ը, ի, ո, ւ. և անձայնքն են այս. բ, գ, ժ, ծ, ձ, չ, ջ, վ, ց, շ, ճ, յ, փ. ընդ ամէնն իննետուրն: Եւ այս են ճշմարտապէս ստուգիւ գտնալ. զի Ասորիք ընդ մեր թագաւորօքն էին, և նոցայն քսան և երկու գիր է. 'ի նոցանէ ջանացան առնել մեր գիր: Եւ լիալ էր հայերէն նշանագիր 'ի հին ժամանակս՝ սակաւ. և զի չկարէին բանել (գուցէ բաւել) նոքօք, թողին և մոռացաւ. Եւ երբ դարձեալ 'ի խնդիր եւ զեն, գտաւ առ Դանիէլ անուն ասորի եւ պիսկոպոս մի. և Սահակ և Մեսրոպ աւարեցին զԱբէլ անուն երէց ասորի, և եւրբեր: Եւ զի չբերէր լիով զհարստութիւն լեզուիս, գնաց դարձեալ Մեսրոպ առ նոյն եպիսկոպոս Դանիէլ. և սակաւ ինչ աշխատ եղեն, և չկարացին ինչ աւելի շահիլ. զի զսուսջինն 'ի նոցանէ էր առեալ եօթնեւտասն գիր, զի զհինգ գիրն թողեալ էր և չէր թարգմանեմք ըստ մեր լեզուիս, չգայր 'ի բան այն հինգ գիրն: Ապա յաղօթս ապաւինեալ տեսանէր մարգարէական աչք՝ թաթ ձեռին աւջոյ, որ դրէր 'ի վերայ վիմի. և ամենայն հանգամանքն և որպիսութիւնն տպաւորեցաւ 'ի սիրտն. և վաղվաղակի ըստեղծանէր իննեւտասն գիր: Եւ այն՝ որ եօթն ասեն, վասն նոցա պատուակաւ նուրբեանն ասեն՝ որ ձայնաւորք են, և որպէս հոգի են այլոցն:

Եւ ընդէր ասեն եօթն, զի վեց են ձայնաւորք: — Պատասխանի. զի է գիր ընդ կայր յԱսորեոցն. և նա զայն էառ 'ի Դանիէլէ՝ վարդապետն Մեսրոպ, վասն այնորիկ զայն այլ նմա տեսն. բայց 'ի մարդոյ օգտեցաւ զէ գիրն, և զինն և տասն յԱստուծոյ:

Եւ վասն եօթն զորոյն առաւել պիտաւ նուրբան, զեօթն գիրն մէն ասեն և գովեն, և զերկոստասանն ոչ յիշեն. այլ զայս հաստատ տես:

Եւ ասեն թէ ալփայն այլոցդ կայ՝ էր չառնուին: — Ասեմք թէ Ասորեոցն աւեր է, ու ու այս է, ու չկայ. Եւ այլք ըրդ զի տնին. բայց այլ կերպիւ մերն յԱստուծոյ ձեացաւ օրինակն. այս առանց կարծեաց է:

ՈՍԿԻՓՈՐԻԿ